

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

2. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE III

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX.'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITION: STEINS-VEJ 3¹ VALBY

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

REDNINGSMÆNDENE PAA JYLLANDS VESTKYST

(FORTSAT)

Hver Maaned afholdes der Øvelser med Baaden for at øve Mandskabet og prøve Materiellet. Betingelsen for, at Øvelsen beordres, er, at der er tilstrækkelig stærk Søgang; er dette ikke Tilfældet, kan Øvelsen udsættes til den følgende Maaned, i hvilken der da afholdes to. For de mange, som aldrig har været paa Vestkysten, vil det muligvis have Interesse at høre lidt om, hvordan en saadan Øvelse former sig.

En Stranding falder det jo i de færrestes Lod at overvære, men en Øvelse med Redningsbaaden kan være interessant nok og glemmes ikke af dem, som opnaar at se den.

Fire Kilometer fra Skagen, ude ved Nordsøen, ligger Gammel Skagen eller Højen, vistnok af større Ælde end selve Skagen og i tidligere Dage en ret betydelig By. Men Havet har været nærgaaende og Tid efter anden ædt bort af Landet og taget anselige Bygninger med sig. Efter forannævnte Dr. Pontoppidans »Danske Atlas« kan citeres, at „gamle Folk kan mindes, at der have staaet store Bygninger der, hvor store Skibe nu kan segle“. Det maa altsaa have været i det syttende Aarhundrede, at disse store Landskred har fundet Sted, og saa sent som i 1825 og senest 1868 har Storm og Højvande taget bort af Landet og skyllet det yderligst staaende Hus, et stort Pakhus, bort.

Nu ligger Højen, ialt et halvhundrede Huse, godt gemt bag den store yderste Klitrække; mellem denne og den næste Klitrække, som Stormen har føjet sammen et godt Stykke længere inde i Landet, og som paa sine Steder naar en ret anselig Højde, er en stor græsbevokset Flade. Paa denne, nærmest opad Byen, ligger »Redningsstationen«, som bestaar af Baadhuset og Rakethuset. Baadhuset, der er grundmuret, har svære Støttepiller langs Sidemurene og Skifer-tag, hvorfra et Par Lynafledere rager op; for Gavlene er anbragt store dobbeltfløjede Porte, som tillader fri Gennemkørsel, og paa hvert Portparti er malet et Par store Splitflag. Pynteligt og fint ser det Hele ud med de rødmaalede Mure og de flagsmykkede Porte, som ikke lader nogen Tvivl tilbage om, at det er et Statsetablisement, som her har tilhuse. Endnu finere og mere velholdt er det Indre, men alt er laaset og lukket, og kun gennem de smaa Luger paa Bygningens Sider, der som oftest staaar aabne for Gennemtrækkens Skyld, kan man se den store røde Baad.

FOT. KNUDSTRUP, SKAGEN.

Højen Fyr

Henne ved det lille Rakethus, som ligger et halvt hundrede Meter borte — fornemt isoleret, fordi det i sit Indre gemmer Sprængstoffer — knejser den store Flagstang, hvorpaa Splitflaget gaar til Topp paa Kongehusets og Landets Mærkedage, samt naar der er Øvelse. Og der skal vistnok foregaa noget i Dag; — Luften er svanger med Rygter, og Højens talrige Sommerbeboere, for hvem ellers Klitterne, Badet og Solen er Alfa og Omega i Sundhedsalfabetet, har afvejet fra deres Vaner og gjort Afstikkere om til den stoute Opsynsmands Bolig for at faa noget at vide — men forgæves. Han har smilende

rustet paa sit vejrbidte Hoved med det graa Skæg og udtalt sit Orakelsvar: »Ja — hvem ved! Ingen af ens Bekendte blandt Baadens Besætning, som man kender og er paa Hat med, ved noget, — de siger blot: »Ja — hvem ved! Men de ved godt, at intet andet kan sætte det fredelige Liv i deres havomsuste By saa meget paa den anden Ende som en Øvelse, og de smiler forstaaende. Men saa opdages det, at 2-Toget fra Skagen bringer en hel Mængde Gæster til Bys. De kommer til Syne i Hulvejen oppe i den bageste Klitrække —, noget maa der være om det, — og da man endelig paa femte Haand faar et aldeles autentisk Vidnesbyrd om, at Middagen ovre i Opsynsmandens Pensionat er sat $\frac{1}{2}$ — eller hel — Time tidligere end ellers, ja — saa veed man, at Kaptajnen oppe paa Skagen, Chefen for Redningsvæsenet, har talt med Højen, og at Øvelsen skal finde Sted.

Ved 3-Tiden gaar Flaget tilvejs. Opsynsmanden viser sig, raslende med sit Nøgleknippe, og Porten i den ene Gavl lukkes op, medens den talrige brogede Skare af solbrune Sommergæster flokkes om Huset for at se alt og ikke gaa Glip af noget. Og der er nok at se paa. Vore Venner og Bekendte blandt Fiskerne, som hører til Baaden, dukker op i Søtøj, svære Vandstøvler »til at knappe i Halsen«, Sydvest og Olietøj, — og det kan nok gøres nødigt, for Søen vasker godt i den friske Kuling. Rolige og uanfægtede af de mange Tilskuere gaar hver af dem straks i Gang med sin Del af Arbejdet; det gaar rask og stille frahaanden, som om hver især kunde finde sit i Bælgmørke, — og det kan de ogsaa. Alt dette er jo kun Legeværk for dem imod alvorlige Forhold, hvor det gælder

Liv eller Død, hvor de maa rejse ud i Brandstorm og Mørke ved Efteraar eller Vinter og maaske vandre i Timer bag Baaden ad den smalle daarlige Vej gennem Klitterne, indtil de naar langt nok til Luvart af det strandede Skib.

Inde i Huset staar den store rødmaalede Baad paa sin Vogn, langs Væggene ligger de lange, slanke Aarer paa deres Knager; Tovværk og Gods hænger eller ligger fint opskudt, Mast og Sejl er anbragt under Loftet og de svære Redningsbælter paa Knager langs Væggen. Her er fint og pudset overalt, hæget og plejet for hver Del, stort eller smaat, alt ser funklende ud, rigtig som Søfolk kan pudse og kæle for hver lille Ting. Men det maa ogsaa være i Orden her, hvor alt skal staa sin Prøve med korteste Varsel.

Under Opsang trækkes Baaden ud; ad to Riller i Cementgulvet styres de brede Hjul ud, og nu kan man først se det smukke Fartøj. Det er bygget til høj Sø, med slank og elegant Form og stærkt Spring. For- og Agterenden hæver sig betydelig op, og langs begge Rælinger ligger en svær Korkfender indklædt i Sejldug. Den bærer oppe for Slingring og tager af for Stød. Under Korkfenderen hænger en smækker Line i Bugter, beregnet til at holde fast i for den Skibbrudne, som hales ind til Baaden; indvendig langs Baadens Sider ligger 2 Rækker lufttætte Kobberkasser, indbyggede i Tofterne saaledes, at der i Baadens Længdeakse, i Rummet mellem Kobberkasserne, er Plads for Roerne. For og agter, lige over Vandlinien findes 2 Lænselemme af Metal, indrettede saaledes, at de kun kan aabnes ved et Tryk indefra. Disse automatisk virkende Lemme tjener til at befri Baaden for det Vand, den tager over paa sin Fart gennem Søen, de lufttætte Kasser gør Baaden synkefri, hvis den skulde kæntrue.

Kølen er svær og bred, næsten helt indbygget i Bordene for at glide lettere i Stranden under Udsætning og Ophaling; først henimod Stævnen skarper den til. Svære Gafler, fem paa hver Side af Lønningen, tjener til at holde Aarerne. Vognen, hvorpaa Baaden hviler med For- og Agterenden, er delt i 2 Dele, som sammenholdes med en Kæde; Hjulene har brede Følge for at kunne løbe let over det bløde Sand i Klitterne og Havstokken, og de enkelte Vogndele, som er sammenbyggede med de Gafler, hvori Baaden hviler, holdes paa Plads af Støttebarduner. Trods sin betydelige Vægt, ca. 2000 kg, gør Baaden et helt elegant Indtryk, gennemtænkt for hver enkelt Dels Vedkommende og udført saaledes, som Erfaringer gennem lange Tider har vist det mest formaalstjenligt, — bygget paa Orlogsværftet i København efter Tegninger af Baadebygger *Frørup (Bonnesens Model)*.

Nu spændes Stanghestene for, og de lange Skagler til de øvrige 8 eller 10 Heste lægges ud, medens Forspandene, som hører til rundt om i Gaardene og mobiliseres ved Øvelser eller Stranding, rykker ind paa Plads; Aarerne lægges op, og Redningsbælterne spændes om Livet, Opsynsmanden giver Tegn, og Hestene rykker til, — saa gaar det af Sted til Havet. Rundt om paa Klitterne har Tilskuerne samlet sig for at se Baaden drage af Sted, og naar den er kommen forbi, sluttet der op, saa der ved Ankomsten til Stranden er samlet en broget Skare paa 3—400 Mennesker fra Fjærn og Nær. Vinden er frisk Vest-Nordvest, og Baaden kører derfor langs Stranden vestpaa, helt nede i Havstokken, hvor Sandet er vaadt og fast. Det gaar saa hurtigt af Sted, at den store Mængde Tilskuere, som gaar med, har ondt ved at følge; mange bliver tilbage og slaar sig til Ro paa Klittoppene, medens de i Kikkert følger Begivenhedernes Gang, — de véd, at den interessanteste Del af Øvelsen — Landingen — kommer til at foregaa omtrent udfør det Sted, hvor de sidder. Ved Strandinger maa Baaden oftest køre lange Stykker op til Luvart af Strandingsstedet, idet den voldsomme Strøm, som løber langs Landet, giver Redningsbaaden en stærk Afdrift. Paa samme Maade gaar man frem ved Øvelserne for at kunne lande omtrentlig ved Udgangspunktet nærmest Baadhuset og tillige spare Hestene for at trække den ene Vej.

Saa gives der Ordre til at stoppe et godt Stykke ude ad Kysten. Hestene spændes fra, nogle medbragte Støttebukke stilles an, og medens 10 brede Rygge løfter, trækkes den ene Vogndel bort under Baaden, som nu hviler med den ene Stævn paa Sandet. Et Øjeblik efter er ogsaa den anden Stævn løftet ned, og Baaden drejes, til den staar ret mod Søen; Aarerne lægges i Gaflerne og støttes under Tofterne, og medens Søbraaddet slikker op om Baaden og holder Tilskuerne paa ærbødig Afstand, vader Besætningen ud og støtter Baaden, for at det kraftige Bølgeslag ikke skal dreje den tværs i Søen. Det store Ror hugges paa, og medens Bølgerne faar Baaden til at ryste ved kraftige Dunk og sender Byger af Saltvand ned over Sydveste og Olieøj, glider Baaden langsomt udad, bevæget ved det fælles Træk af alle Mand paa én Gang. Kort efter er den klar af Grunden, og netop i et Øjeblik, hvor der er smult Vand mellem to Søer, ser man alle 12 Mand, med en Adræthed, som er forbavsende i Betragtning af den tunge Dragt, springe indenbords, gribe Aarerne og med korte Tag ro udefter. Det hurtige Tempo er for at faa Fart paa Baaden ud over Revlerne, hvor Søerne bryder i tæt Rækkefølge, og hvor Faren for at faa Søen tværs, inden Baaden har Kraft nok i sig selv til at skære igennem, derfor er størst. De ti Mand ved Aarerne arbejder, som om de tyve Arme sad paa én Krop. Efter Aarernes Bevægelser og Skiften i Tempoet skulde man tro, at hver Mand havde Øjne i Nakken, hvormed han kunde se, hvornaar Baaden vil til at rejse Stævnen til Vejrs, hvilket foregaa under 60 Graders Vinkel midt i en Braadsø — saa man fra Land kan se hele det Indre fra For til Agter — og hvornaar det lange, rolige Mellemrum mellem Søerne kommer, hvor der hales ud af fuld Kraft. Der er ingen Slinger i Valsen; agterude staar Baadformanden ved den lange, højsiddende Rorpind; paa hans Erfaring og Kendskab til Sø, Vind og Strøm beror meget. Ikke blot kan han ved sine Manøvrer spare Besætningen meget forgæves Arbejde og Strid mod Elementerne, men det er paa ham, Ansvaret hviler for alle dem, som sidder i Baaden; han er rolig og støt og véd, hvad det gælder. Medens Baaden rask bevæger sig udad, kan man fra Klittoppen følge dens Bevægelser; inden den endnu er naaet ud over Revlerne, angiver den stærke Afdrift, at Tilskuerne paa Land maa begynde at røre paa sig og Forspandet med Vognen begynde at følge med for at være til Stede, hvor Landing sker.

Men endnu er den yderste Revle ikke passeret, — spændt ser man den ene store Sø efter den anden løbe Baaden i Møde; Søernes braadende Kamme ligner en grønlig Mur, kranset af hvidt Skum, der rejser sig foran Stævnen for med sin Fart og sin Vægt af mange Tons Vand at knuse Fartøjet, — saa er det ligesom en Kæmpehaand løftede den røde Baad op i et Nu, og midt i Skum og Søsprøjt rejser den Stævnen til Vejrs og tager Søen saa let og lige til, som om det hele var ingen Ting. Det sorte Olieøj paa Redningsmændene skinner, drivvaadt som det er, i det stærke Sollys, og det kraftige Aaretag fortsættes uforstyrret, medens Vandet som en Fos strømmer ud af Lænselemmene for og agter, hver Gang Stævnen rejser sig ud af Søen. Saa er den yderste Revle naet og passeret, og Baaden drejer tværs i Søen, medens der trækkes smaat paa Aarerne; Strømmen er mindre stærk her ude, men dog kraftig nok til at give jævn Fart langs Landet; i Stævnen ser man nu en af Redningsmændene gentagne Gange kaste med en smækker Line, forsynet med et Blylod i den ene Ende, ganske som en Lodhiver i et Skib.

Naar et Skib er strandet og Redningsbaaden gaet ud til Strandingsstedet eller til Luvart af dette, hvis Vind og Strøm gør det nødvendigt, kastes der Anker i saa stor Nærhed af Skibet som muligt og til Læ af dette; at komme op paa Siden af det er i stærk Sø ugørligt og ensbetydende med at blive knust. Det er nu Lodhivers Opgave at sende Linen ombord i det strandede Skib og derved tilvejebringe en Forbindelse ved en sværere Trosse; eller ogsaa maa de Skibbrudne med Linen om Livet springe overbord og

FOT. KNUDSTRUP, SRAGEN.

lade sig hale op i Redningsbaaden, hvor kraftige Arme tager imod dem. Man forstaar ikke, at dette kan gøres i en ravnsort Vinternat i hylende Storm med Sne eller Regntykning, hvor Himmel og Hav gaar i ét, og kun Skummet paa de braadende Søer lyser op et Øjeblik, medens de farer hen under Baaden; kun langt inde paa Kysten brænder Strandingslyset som Vejledning for dem, der er ude, — et Slags Stormlys, som ophænges i en Buk, der opstilles paa Stranden. Men det bliver gjort alligevel; Mændene i Baaden opgiver aldrig det, de har sat sig for — deres Skyld er det ikke, om nogen maa blive derude. Gang paa Gang har vi hørt om, hvorledes Kampen optages tre, fire, — ja flere Gange for at fuldføre Redningen. Det er det rolige, bevidste Mod, med fuld Erkendelse af Faren, som er fjærest muligt fra den uoverlagte Fremstormen, der ofte betegnes som Mod. Først naar alle er bjærgede, eller naar Naturen selv lægger sig imellem, giver den vestjyske Baadmand op, — men det er vist ikke sket mange Gange i Aarene fra 1852 indtil nu, ellers kunde Redningsvæsenet næppe i den forløbne Aarrække med berettiget Selvfølelse notere sig over 9000 reddede Menneskeliv. Det giver et Gennemsnitstal af 145 Reddede pr. Aar, men selv om man fraregner den største Stranding, som er indtruffen siden Redningsvæsenets Oprettelse, nemlig Forliset af den russiske Fregat »Alexander Newski« ved Harboøre i 1868, hvor 722 Mand dels ved egen Hjælp, dels ved Redningsbaaden og Fiskerbaade bjærgedes i Land, faar man

dog et Antal af ca. 135 Reddede hvert Aar. Tallet deler sig naturligvis ulige paa Aarene, og heller ikke alle er bjærgede ved Baad. Ogsaa Raketten har spillet en stor Rolle, idet kun omtrent dobbelt saa mange er bjærgede ved Baad som ved Raketten; dennes Betydning ligger nærmest deri, at den kan bruges, naar Vejret og Søen gør det umuligt for Baaden at gaa ud, eller naar Strandingen finder Sted paa saadanne Steder af Kysten, hvor Adgang til Førstranden under Storm er umuligt, som f. Eks. ved Bovbjerg.

Vi spejder stadig efter Baaden derude, der let som en And snart ligger paa Toppen af Søerne, snart forsvinder heft for os. Saa ser vi Baadformanden sætte Drivankeret ud og slække paa Linen, og véd nu, at Farten indad skal begynde. Drivankeret er en kegleformet Sejldugspose, aaben ved Grundfladen, hvor den er fastgjort til en stærk Træring, som med en Hanefod atter er fæstnet til Drivlinen. Ved at slæbes et godt Stykke efter Baaden, som paa Indfarten har Braadsøerne lige agterind, bevirker det stærke Modtræk, som Drivankeret udøver, at Søerne ikke formaar at dreje Baaden tværs og fylde den. Nærmere og nærmere kommer den til Stranden, indtil den staar i Havstokken, og alle Mand, med Vandet drivende af Søjlet, gaar over Lønningen og støtter, medens Søerne slaar dem op om Livet. Saa trækkes Baaden langsomt op i Havstokken, støttes mod Bukkene og lettes dernæst op paa den ventende Vogn.

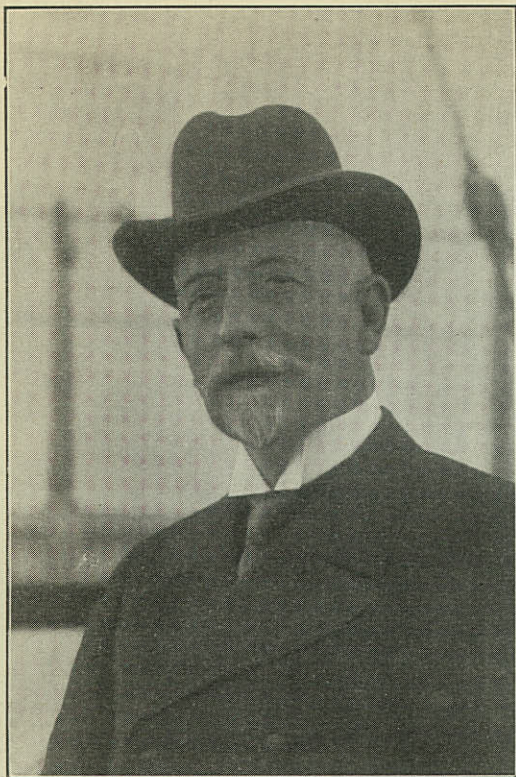
(Sluttes.)

E. W. MARSTON.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten.

HELGOLANDSDAGEN

Godsejer Schou.

Den 9. Maj vil mange Danskes Tanker dvæle ved Minde-erne om Admiral *Suensøns* ærefulde Kamp ved Helgoland for 51 Aar tilbage, og man vil med Taknemmelighed og Glæde tænke paa de uforfærdede, danske Orlogs-

gaster, der bragte Sejren hjem. Men mange af de endnu levende Veteraner fra selve Kampen vil maaske først og fremmest lade Tankerne gaa kun et Aar tilbage i Tiden, og mens Erindringen om den smukke Mindefest i Fjor for Kampen stiger frem for dem, vil een Mands Navn særlig melde sig: *Godsejer Schous*. Og derfor vil vi ogsaa mindes ham her. Naar Helgolandsfesten blev saa uforglemmelig, skyldes det først og fremmest hans storstilede Fest for Veteranerne. Alle ved, hvordan *Godsejer Schou* i sin Tid købte den gamle Fregat »Jylland« og sikrede dette mindeværdige Skib for Eftertiden — og for Danmark, og hvorledes han realiserede den pragtfulde Tanke paa 50-Aarsdagen for Kampen at invitere Veteranerne til Juelsminde og fejre dem ombord i deres gamle Skib, der ligger opankret paa Bugten udfor hans Gods — sikkert den originale og mest storladne Indbydelse, der nogensinde herhjemme er udgaaet fra en Privatmand.

Vi ved, at *Godsejer Schou* ikke ynder at blive ført frem i Forgrunden, han er en Hader af alt, hvad der minder om Parade; hans Valgsprog er: *Do well and let them say* — handl ret, og lad saa Folk snakke — og han maa undskylde os, at vi her snakker lidt om ham. Værten fra Helgolandsfesten i Juelsminde er den samme Mand, der har forskønnet denne By, skænket den en smuk Kirke, indført en Organisation paa sit Gods, der giver hver Arbejder Andel i dets Udbytte, og som kort Tid efter Helgolandsfesten indviede en stor Fest-Hal for sine Folk. Det er sjældent, at Mænd, der udfører et betydeligt praktisk Livsværk, er saa meget Hjærtetennesker som *Godsejer Schou*. Det praktiske Livs store Mænd gør *Tanker* til Virkelighed, han synes at kunne skabe den af Drømme.

Marineforeningen gjorde sit bedste for i Fjor at hædre Mændene fra Helgoland; men den skylder *Godsejer Schou* en varm Tak for godt Samarbejde.

DEN SAAREDE FRA HELGOLAND

De danske Skibe stævned
med Sejr fra Helgoland,
hvor de af Østrigs Flaade
skød »Schwarzenberg« i Brand.
De Flammer herligt lyste
i Danmarks mørke Tid,
et Solglimt i den ellers
saa ulige Strid.

Nu rask den lille Flaade
til Christianssand gik hen
for ærefuldt at jorde
de faldne danske Mænd.
Vidt lød ud over Havet
Matrosernes Sang,
skønt Tanken om de døde
dog dæmpede dens Klang.

Men nede under Dækket
de Saarede laa
og hørte lette Bølger
mod Skibssiden slaa.
Forbundne var de alle
af Lægens vante Haand,
der havde mildnet Trykket
af Smerternes Baand.

I Køjer nær hinanden
to unge Mænd var lagt
som Ofre for Søkampens
blodige Jagt.
Som kække Ungersvende,
naar Stormvejret peb,
de havde haft paa Læben
en Spøg, naar det kneb.

De havde begge elsket
det muntre Liv om Bord,
naar med »Niels Juel« de sejled
i Syd og i Nord.
Og under Slagets Torden
hin Majdag stolt og drøj
de havde kæmpet modigt,
mens Kuglerne fløj.

Af en Granat den ene
blev ramt i sit Laar,
den anden fik et større
og dødeligt Saar.
Nu laa de dernede
med smertefulde Suk,
der lød mellem Bølgernes
vekslende Kluk.

Da bøjede den første
sig kærligt mod ham ned,
og medynksfuldt han spurgte
sin Ven, om haardt han led.
Han svarede kun stille
som den, der pines slemt,
men i hans matte Stemme
en Jubel var gemt.

»Ja, det gør ondt, men ikke
jeg kommer det i Hu
for Glæden, som jeg føler —
vi har jo sejret, du!«
Han vendte sig paa Lejet,
en sidste Stønnen lød,
saa lukkede han Øjet,
faldt sammen og var død.

I Christianssand han hviler
til Evigheds Dag
blandt sine Kammerater
fra dette Helteslag.
Taknemlig du dvæle
ved Graven for din Fod.
De faldne Mænd med Glæde
gav Danmark deres Blod.

P. LAURITSEN.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten.

DANSKE SKIBSFORLIS UNDER VERDENSKRIGEN

Nedenstaaende Oversigt omfatter samtlige danske Skibe, der til Dato er blevne ramte af Krigens Ulykke paa deres fredelige Færd over Havet, idet de er forulykkede ved Paasejling af Miner:

Dato for Forliset	Skibets Navn	Rederie	Forlisets Sted (omtrentlig)
²¹ / ₃	M/S Maryland	D. F. D. S.	52° 10' — 2° 20' o. L.
²² / ₃	Dp. Chr. Broberg	—	52° 10' — 2° 20' o. L.
²⁶ / ₃	Trawler		
	Skuli fogeti	islandsk	55° — 0° 30' v. L.
²⁷ / ₃	Sejl. Græa	C. V. Petersen (Svendborg)	55° 10' — 0° 40' v. L.
² / ₉	Dp. Kamma	D/S Hejmdal	55° 30' — 0° 45' v. L.
²⁹ / ₁₁	Dp. Mary	D/S Dania	55° 35' — 0° 45' o. L.
³¹ / ₁₂	Dp. M. C. Holm	D/S Norden	54° 10' — 0° 20' v. L.

I det følgende skal vi nærmere omtale Omstændighederne ved de to første store Skibes Forlis den 21. og 22. August ca. 35 Sml. NO. ¹/₄ O. for Gallopernes Fyrskib. »Chr. Broberg«s Undergang rummer det yderlig tragiske Moment, at den blev foraarsaget af en Mine, mens Skibet havde forladt sin Kurs for at søge at bringe »Maryland«s Besætning Hjælp.

Den 20. August Kl. 4 om Eftermiddagen afgik »Maryland« fra Brixham og styrede gennem Kanalen østefter med sikker Kending af Land. Den 21. August Kl. 12 Midt dag passeredes Dover, og der styredes efter et Signal hejs fra Dover Pier indenom Goodwinsand. Kl. 0,45 Em. blev »Maryland« stoppet af en engelsk Krydser, og en Officer kom om Bord for at undersøge Papirerne. Kl. 1 fortsattes Rejsen med Kurs mod Hanstholm. Kl. 4 passeredes Gallopernes Fyrskib i ¹/₂ Kvml. Afstand. Omtrent Kl. 7,30 rantes Forskibet af en Mine; der paafulgte en frygtelig Eksplosion, og Skibet sank øjeblikkelig med Forenden. Maskinen stoppedes, og alle beordredes til Baadene; under Udsætningen af disse, medens de endnu hang i Daviderne midt paa Skibssiden, rantes Skibet atter af en Mine, denne Gang i Kul- og Maskinrummet, med en endnu frygteligere Virkning. Bunden paa den ene Baad om Bagbord blev slaet ud, og de ombordværende slyngedes i Vandet. De tre andre Baade undgik Eksplosionen, og en af Redningsbaadene opsamlede de Folk, der var i Vandet. Skibet sank hurtigt, men var endnu ikke gaaet helt under, da det forsvandt i Mørket. Baadene roede nu efter en Fiskerkutters Lanterne. Kutteren naaedes i Løbet af en Time. Det viste sig at være en belgisk Fiskerkutter fra Ostende ved Navn »Marie Louise«. Føreren tog imod de reddede og satte straks Kursen for Ostende, som naaedes den 22. August om Aftenen.

Fredag den 20. August Kl. ca. 5,20 Em. afgik »Chr. Broberg« fra Portland, hvor Kaptajnen havde modtaget Selskabets telegrafiske Ordre om fra Goodwin at styre paa Hansholm. Han holdt langs den engelske Kyst østefter med sikker Kending af Land. Fra Dover satte Kursen øst om Goodwinsand Fyrskib, der passeredes Kl. 11 Fm. den 21. August. Kort efter fik Føreren, Kaptajn Larsen, Ordre fra en engelsk Krydser til at vende om og gaa vesten om Goodwinsand. Kl. ca. 12¹/₂ om Eftermiddagen kom en Officer fra den engelske Krydser om Bord i Skibet og undersøgte Skibspapirerne. Skibet beholdt derefter Tilladelse til at fortsætte Rejsen. Kl. 1¹/₂ passeredes North Goodwinsand Fyrskib i 1,5 Kvml. Afstand. Derfra styredes retvisende Nord 35 Øst. Kl. 4 Em. passeredes Gallopernes Fyrskib i en Afstand af ¹/₂ Kvml. Allerede Kl. 2 om Eftermiddagen havde »Maryland« passeret »Chr. Broberg«. Kaptajn Larsen

havde derefter stadig »Maryland« i Sigte. Kl. ca. 7¹/₂ om Aftenen bemærkedes, at »Maryland« faldt tværs med Forenden nordvestefter og stoppet Maskine. Kaptajn Larsen hentede sin Kikkert, og sammen med Styrmanden iagttog han, at »Maryland«s Forskib sank; kort efter iagttog de, at en Eksplosion fandt Sted midtskibs om B. B. paa »Maryland«, idet Vandet kastedes højt op paa Siden af Skibet, og Røg og Damp stod ud af Skorstenen. Kaptajn Larsen tog straks Farten af sit Skib og beordrede to Redningsbaade sendt over til »Maryland« for Assistance. Skibene var paa dette Tidspunkt ca. ¹/₂ Kvml. fra hinanden. Samtidig ankrede »Chr. Broberg« op. Redningsbaade gik langs Siden af »Maryland«, hvortil de ankom Kl. ca. 8¹/₂ Em. og gjorde ved Raaben, Fløjten og Blussen alt for at gøre sig bemærkede, men de fik intet Svar, og saa heller intet til Besætningen paa Dækket. De iagttog derimod, at »Maryland«s ene Redningsbaad var borte, og antog derfor, at Mandskabet allerede havde forladt Skibet, der paa dette Tidspunkt var sunket temmelig dybt i Vandet. Baaden opholdt sig derefter i nogen Tid i Nærheden af »Maryland«, men uden noget Resultat, og vendte derefter tilbage til »Chr. Broberg«. Ombord i »Chr. Broberg« blev der tændt to elektriske Sole paa Dækket. Disse blev holdt brændende hele Natten og lyste ud over Søen fra Rigningen. Vejret var sigtbart, Vinden nordøstlig, flov Kuling og ingen Sø. I Løbet af Natten sank »Maryland«, men dette kunde dog i Mørket ikke ses fra »Chr. Broberg«. Ved Daggry Kl. ca. 4 Fm. den 22. August lettedes Anker, og der holdtes gaaende rundt om Stedet for at søge efter »Maryland«s Besætning; Kl. ca. 5¹/₄ blev »Chr. Broberg« ramt af en Mine. Virkningen heraf var voldsom. Kaptajn Larsen, hans Hustru, første Styrmand og 1ste Maskinmester samt Rorgangeren opholdt sig paa Broen, og paa Bakken befandt sig Udkigsmændene, alle spejdende efter »Maryland«s Besætning. Resten af »Chr. Broberg«s Besætning var nede og havde fri, undtagen den vagthavende Maskinmester — 2den Maskinmester Jensen — og Fyrbøder Nielsen. Ved Eksplosionen kastedes Kul, Træstumper og meget andet med en voldsom Kraft i Vejret og faldt ned paa Dækket og i Baadene, ligesom der stod Damp og Røg op af Maskinskyltet og andre Aabninger fra Maskin- og Kedelrum. 1ste Maskinmester løb straks hen for at lukke den hurtiglukkende Stopventil, men denne funktionerede ikke. Allerede fra den foregaaende Aften havde »Chr. Broberg« holdt den ene af sine Joller klar til hurtig Brug i paakommende Tilfælde, og denne Jolle tilligemed en anden blev straks sat i Vandet, og hele Besætningen med Undtagelse af 2den Maskinmester Jensen, der savnedes, optoges deri. Umiddelbart efter Eksplosionen var alle Mand komne paa Dækket med Undtagelse af 2den Maskinmester. Fyrbøder Nielsen, der var paa Fyrpladsen, kom ogsaa paa Dækket; han var en Del skoldet paa Hoved og Hænder. Det var umuligt at komme ned i Maskinrummet, der var helt fuld af Vand, og man maatte antage, at 2den Maskinmester straks var omkommen ved den voldsomme Eksplosion. Meget hurtigt, i Løbet af 5 Minutter, sank »Chr. Broberg«. Kort efter at »Chr. Broberg« var sunket, blev Baadene optagne af en Trawler, tilhørende den engelske Regering. Trawleren, der hed »Eyrie«, styrede hen til en engelsk Krydser, hvor Kaptajn Larsen afgav mundtlig Forklaring, og Fyrbøder Nielsen blev forbundet af en Læge. Kursen satte derefter paa Lowestoft, hvortil Trawleren ankom Kl. 1¹/₂ Em., og af den danske Konsul blev Besætningen indlogeret i det derværende »Sailors Home« og forsynet med Tøj, da alt var gaaet tabt ved Ulykken.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten.

»MARSELISBORG«S FORLIS

MINDEGUDSTJENESTEN I HOLMENS KIRKE DEN 17. MARTS 1915

Med Vemod har man fulgt Damperen »Marselisborg«s Skæbne, — næret ængstelige Formodninger om, at der skulde være tilstødt den en Ulykke, men dog stadig haabet, at Redning ikke maatte være udelukket, indtil der nu ingen Tvivl mere er tilbage om, at ogsaa Fredens Kampplads har krævet et Offer af den danske Handelsmarine i denne Ufredens Tid, hvor saa mange Farer lurer paa Søen.

Holmens smukke gamle Kirke var sørgeklædt, med Flor om Prædikestolens og Alterets Stager. Langs den blomstersmykkede Korsranke saas 6 Mindeskjolder med Navnene paa dem, som Havet tog, og bag Skjoldene Bannere og Flag fra de talrige Foreninger, som er knyttede til Skibsfarten: Skipperforeningen, Maskinmesterforeningen, Sømandsforeningen, Marineforeningen o. fl., alle floromvundne; Korets Pladser optoges af de Efterladtes store, sørgeklædte Skare, medens Rederiet C. K. Hansens Indehaver, Generalkonsul *Johan Hansen* med Familie, Rederiets øverste Embedsmænd, Kaptajn *Mallhe-Bruun*, repræsenterende Marine ministeriet, og flere havde Plads i Stolene til højre for Koret. Ned igennem Kirken saas tillige talrige Repræsentanter for Handel og Søfart, ligesom ogsaa Marineforeningen var repræsenteret ved Bestyrelsesmedlemmer fra Hovedforeningen og Lokalforeningen.

Med J. P. E. Hartmanns pompøse Sørgemarsch for Orgel og Basuner indledes Gudstjenesten, hvorefter Salmen »Min Gud befaler jeg min Vej« blev afsunget.

Paa sin smukke, billedrige og indtrængende Maade talte dernæst Provst *H. M. Fenger* om Mændene, som lidt før Jul i Fjor med det stærke og gode Skib og opfyldte af

Længsel efter Julefesten og dem derhjemme, til hvem Julebrevene nys var afsendt, stod ud fra Norfolk paa Nordamerikas Østkyst paa Vejen hjemad, om Nordatlantehavets Taagebanker, der havde skjult Skibet for ikke at lade det komme til Syne for Menneskers Øjne igen, om Ængstelsen og Tvivlen og Haabet hos dem, som talte Timerne — og saa om det sidste Haab, som svandt.

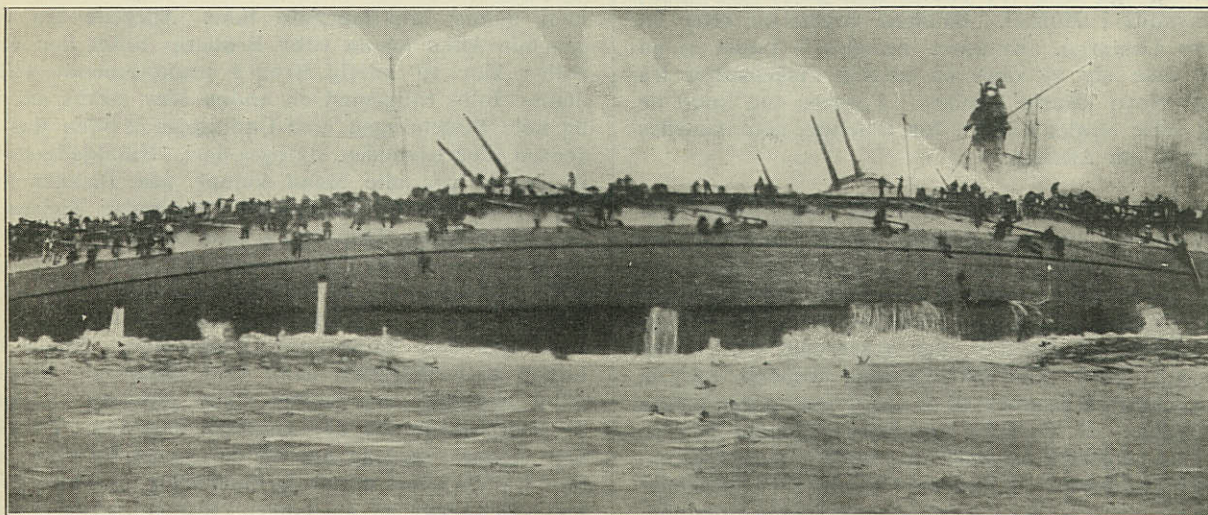
Medens Forsamlingen rejste sig, nævnede Provsten dernæst Navnene paa alle de savnede, 25, hvoraf de 2 var Russere. Kaptajn *H. C. Fischer*, hvis Fødselsdag det netop var, Styrmandene *Th. Minden*, *R. Rasmussen* og *M. Petersen*, Maskinmestrene *Waldmann* og *Villumsen* og Maskinassistenterne *S. P. Nielsen* og *Hedegaard*, Hovmester *Lindorf*, Kok *O. Jensen* og Messedreng *Winther Emerik*, Tømrer *L. Th. Hansen*, Matroserne *L. Hansen*, *H. Nielsen*, *V. Knudsen*, *P. Rask*, *O. Svensson*, *M. H. Hansen*, *H. Olsen* og *P. Sørensen*, Fyrbøderne *V. Kristensen*, *K. Laursen*, *J. Madsen*, *A. Sørensen*, *Otto Luik* og *J. Schlaffermann*.

Til Navnene føjede Provsten Omtale af alle gode og smukke Minder, der knyttede sig til hvert, om Trofasthed mod Hjem og Gærning, og han endte sin Tale med at lyse Velsignelsen.

Med Salmen »Nærmere Gud til Dig«, hvis Strofer og Tekst jo er saa nøje forbundet med den frygtelige »Titanic«-Katastrofe, sluttede den smukke og stemningsfulde Mindegudstjeneste, som havde gjort et dybt Indtryk paa alle de Tilstedeværende. Medens Forsamlingen blev staaende i Stolene, forlod først alle Slægtningene Kirken, hvorefter alle de, som havde villet vise »Marselisborg«s Besætning den sidste Ære, langsomt forlod den.

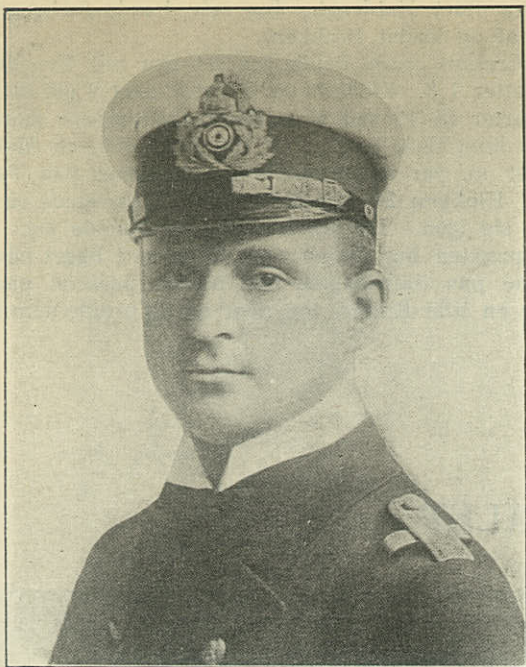

DA »BLÜCHER« SANK

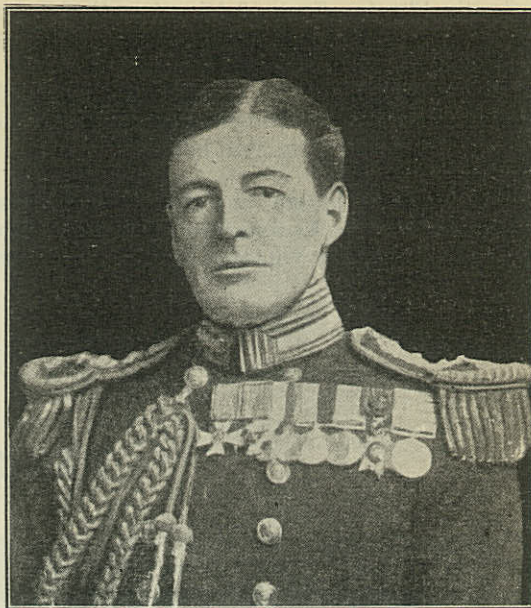

Vi gengiver ovenfor et meget opsigtsvækkende Fotografi af en af Verdenskrigens Rædselsepisoder. Det viser den tyske Krydser »Blücher«, kængret Bagbord over, kort før den sank efter Kampen med Viceadmiral *David Beattys* Eskadre ved Dogger-Bankerne den 24. Januar i Aar. Man ser, hvorledes mange af Besætningen har bjærget sig op paa Skibets Styrbords-Side, nogle klamrende sig til Torpedonettenes Bomme. Endvidere kan man se den havarerede Mast og 2 Taarne med 2 Stk. 21 cm. Kanoner, der nu peger mod Himlen, som var det Anti-Luftskibs-Skyts.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten.

Kaptajnløjtnant Otto Weddigen.

Viceadmiral David Beatty.

DA »CRESSY« GIK UNDER

Alle vil erindre Begivenheden i Nordsøen den 22. September i Fjor, ved hvilken de tre engelske Krydsere »Aboukir«, »Hogue« og »Cressy« gik under, torpederede én efter én af den tyske Undervandsbaad »U. 9«, ført af den dristige Kaptajn *Weddigen*, der ifølge Telegrammerne for nylig er forulykket med sin Baad efter at være oversejlet af et engelsk Skib.

Vi gengiver nedenfor en i den amerikanske Presse fremkommen Beretning om »Cressy«s Undergang, forfattet af Skibets Præst, Mr. *Collier*:

«Klokken var et Kvarter over 6, da Matroser vækkede mig: »Staa op, Aboukir synker!« Jeg sprang hurtig ud af min Køje, tog Sko paa og kastede en Kappe over min Natdragt for at ile op paa Dækket. Skibene havde sejlet i Kølvangsorden, »Hogue« førte, og vort Skib, »Cressy«, gik bagerst. Vi havde 8—9 Knobs Fart og gik ca. 1 Sømil fra hinanden. Da jeg kom op paa Dækket, var Linien allerede brudt, og »Hogue« laa ved »Aboukir«s Styrbordsside, medens vi stoppede op i nogen Afstand paa den anden Side. »Aboukir« forlangte ved Signaler, at vi skulde sætte Redningsbaadene ud, hvad vi straks gjorde. Saa begyndte Skibet langsomt at krænge. Det var et ejendommeligt Syn at se, hvorledes Mandskabet mere og mere trængte sig sammen paa den ene Side af Dækket, til Kommandoen lød: »Red sig, hvem der kan«. Jeg gik atter ned for at hjælpe med ved Overbordkastning af Planker og Redningsbælter.

Imidlertid blev ogsaa »Hogue« ramt af en Torpedo fra en tysk Undervandsbaad og sank meget hurtigt; allerede faa Sekunder efter Eksplosionen stod Agterdækket under Vand. Saa lagde den sig paa Siden, kæntrede helt over, og efter 10 Minutters Forløb var der ikke mere at se af Skibet.

Vor Chef havde sagt til mig, at jeg skulde tage nogle Billeder med mit Fotografiapparat. Da jeg netop var i Færd med at tage det 5te, saa jeg en Torpedo komme om Styrbord. Mange raabte op, men vi kunde ikke undgaa Skuddet, for Skruerne stod stille. Saa borede den sig i Skibets Side. Rystelsen var slet ikke saa kraftig, som jeg havde ventet. Der paafulgte kun et dumpet Stod, og jeg blev staaende sikkert paa Benene. Vore vandtætte Døre var kort i Forvejen blevne lukkede, saa Torpedoen kunde kun

anrette ringe Skade. Skibet krængede dog ca. 40 Gr. Styrbord over, men rettede sig bagefter lidt igen.

Skibspræsten fortæller derpaa, hvorledes der fra Cressy aabnedes en vedholdeode Ild mod talrige Genstande, der svømmede om paa Vandet, da man i hver af dem mente at se en Undervandsbaads Periskop. Han paastaar, at en tysk Undervandsbaad under denne Skydning blev truffen og tilintetgjort.

Da kom endnu en Torpedo susende, men gik nogle Meter agten om Skibet.

»Nu blev adskillige Folk, der drev om i Vandet, tagne om Bord. Vi gned dem varme, pumpede Vandet ud af dem, gav dem tørt Tøj og varm Te. En af dem var en ung Kadet. »Hvorfor gaar vi ikke ned i Kabhytterne?« spurgte han, da han var kommen til sig selv. »Gaa De kun rolig ned,« blev der svaret ham. Men næppe havde vi vendt os om, førend han kom styrrende tilbage og sprang over Bord med Raabet: »Nu maa jeg ud igen!« Skibet var paany blevet ramt af en Torpedo. Nogle Matroser havde allerede set den paa 400 Meters Afstand; den trængte ind i Skibets Skrog agten for den forreste Kommandobro og eksploderede i Kedelrum Nr. 5. Skibet rejste sig, som vilde det springe ud af Vandet, og sank derpaa tilbage, lagde sig om paa Siden og begyndte langsomt at krænge over. Om Bord var alt næsten ganske roligt. Officererne gav Ordre til at kaste saa mange Genstande af Træ som muligt i Vandet, for at Folkene kunde klamre sig dertil. Saa lød det: »Red sig, hvem der kan!«

Skibslægen, Dr. Swady, bragte mig en Redningsbøje og spurgte: »Maa jeg være sammen med Dem, Hr. Pastor?« Smilende svarede jeg: »Javel, Hr. Doktor!« Nu maatte vi lægge os paa Knæ, for Dækket blev mere og mere skraat, indtil en Vinkel paa 75—80 Grader. Vi klamrede os til den bagbords Lønning. En Bølge slog os mod Skibssiden, uden at vi tog nogen videre Skade.

Da kom en ny Bølge — og Skibet sank. Jeg lukkede Mund og Øjne og hagede mig endnu fastere til Lønningen, og da jeg følte, at Skibet ikke sank mere, slap jeg mit Tag og kom med Redningsbøjen atter langsomt op til Overfladen. I samme Øjeblik dukkede Doktor *Swady* op ved Siden af mig, og saa underligt det end kan lyde, maatte vi begge — i vor nervøst eksalterede Tilstand — le højt,

da vi saa hinanden. Snart svømmede andre ved Siden af os, og vi fik af Redningsbæltet og et Par Træplanker lavet os en primitiv Flaade. Efter 10 Minutters Forløb begyndte jeg at fryse; Febergysninger gennemrystede mig, og Tænderne klaprede.

Det var dog slet ikke tragiske Scener, der udspilledes omkring os. Her var der nogle, der sang: »It's a long, long way to Tipperary«, og der lød det: »We all go the same way home«.

Drivende Vraggoods bragte os ofte i Fare og saarede enkelte. Nogle af vore Kammerater drev fuldt paaklædte om, endog med Hue paa Hovedet, andre var spliternøgne

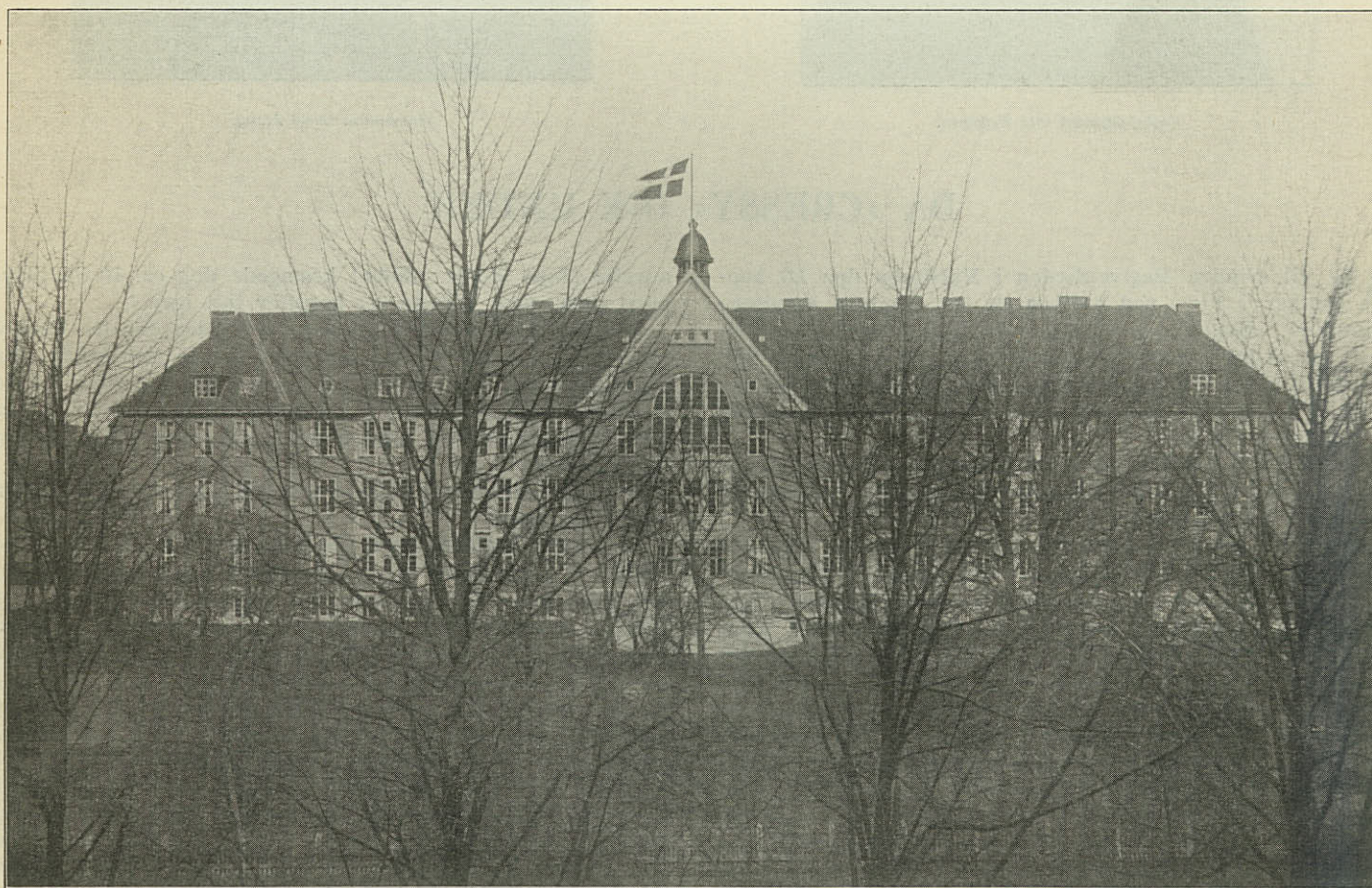
eller kun iført Natdragt. Jeg selv havde forlængst taget Skoene af og kastet Frakken.

Da »Cressy« sank, havde jeg set paa mit Ur; det viste 10 Minutter i 8. Klokken et Kvarter over 9 gik det i Staa. Tre Kvarter til 10 saa vi nogle Slæbedampere nærme sig, men de kom ikke hen til os tre, Doktoren, en Matros og mig, der nu var de eneste, der var tilbage paa Tømmerflaaden. Klokken 20 Minutter over 10 nærmede en Slæbedamper sig igen. Da jeg saa den, besvimed jeg.«

Skibspræsten har derefter til Klokken 1 ligget bevidstløs i Armene paa Skibslægen, der trofast passede paa ham; da kom en lille Kutter, tog dem op og bragte dem i Land.

MARINEHOSPITALET

Marinehospitalet i Prinsessegade paa Christianshavn toges i Brug den 6te i denne Maaned. Det er opført i Henhold til Lov af 29. April 1913, ved hvilken det bestemtes, at indtil 530,000 Kr. af den Sum af Søkvæsthusets Midler, der i 1860 blev henlagt under Marineministeriets Bestyrelse til eventuel Opførelse af et Marinehospital, nu skulde anvendes til Opførelse paa Søkvæsthusets Grund af et saadant Hospital paa 100 Senge.

Manglen af et særligt Marinehospital var i de senere Aar bleven meget følelig, idet Pladsforholdene paa Garnisonssygehuset, hvor Marinens Syge blev indlagte, gjorde det i høj Grad ønskeligt, at dette Hospital kunde anvendes udelukkende til Hærens Patienter.

Hospitalet, der er sundt og frit beliggende, er opført af

Arkitekt *B. Ingemann* og udstyret med alle de nyeste Indretninger og Hjælpemidler i sanitær og lægevidenskabelig Henseende.

Det toges som nævnt i Brug den 6te dennes, efter at det den 23. Marts var bleven forevist for Medlemmer af de Udvalg af Landsting og Folketing, der har behandlet Sagen, samt Repræsentanter for de Myndigheder, der er særlig knyttede til det. Den 26de samme Maaned aflagde Kongen og Dronningen Besøg paa Hospitalet.

Marinehospitalet er direkte underlagt Marineministeriet, og det ledes af en Direktion, der bestaar af: fg. Departementschef i Marineministeriet Kaptajn *Saxild* og den fungerende Generallæge ved Søværnet *Bornemann*. Løjtnant *P. Andersen* har som bekendt overtaget Posten som Inspektør.

Opmærksomheden henledes paa omstaaende Indbydelse til Stiftelsesfesten.

I SLÆDE OVER HAVBUNDEN

I denne Tid, hvor Undervandsvaabnene i den nu stedfindende Søkrig har samlet Verdens Opmærksomhed om deres frygtelige Virksomhed og virkeliggjort, hvad man for ikke mange Aar siden vilde have henvist til Æventyrets Verden, vil formentlig den følgende Beretning læses med Interesse, idet den handler om et Eksperiment, der synes at pege hen imod en Fremtids-Kamp i Havet, hvor der kan blive Tale om Undervandssoldaters Optræden enkeltvis, Mand mod Mand, sælsomme Farter og Ekspeditioner og Løsning af nye, endnu uløselige Opgaver.

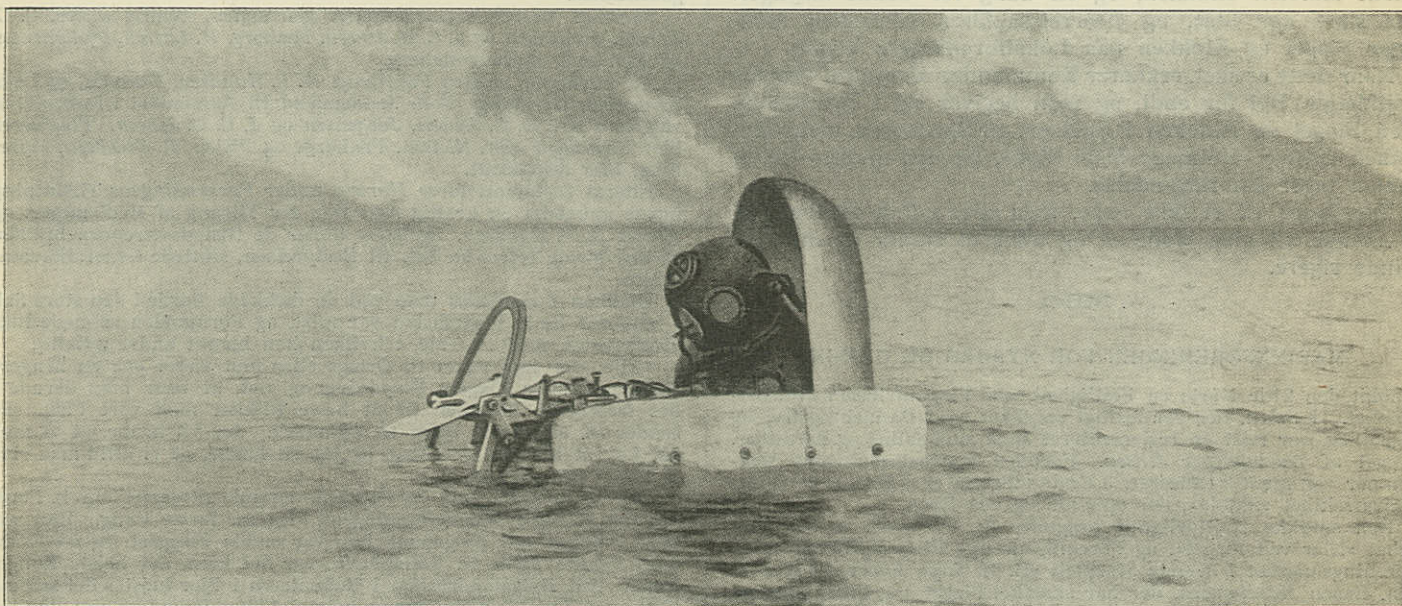
Det drejer sig om en Fart over Havbunden, foretagen i en dertil særlig konstrueret Slæde af en Mand, iført en af det lybske Firma Drägerwerks Dykkerdragter, der er saaledes indrettede, at Bæreren kan færdes uafhængig af Luftslange etc., idet et Itindaandingsapparat inde i selve Dragten og Hjelmen forsyner ham med Ilt for ca. 2 Timers Indaanding og absorberer den udaandede Lufts Kul-

spændt lyttende Miner, med Munden beredt til Tale over Tragten paa Telefonen, der var spændt om hans Hoved, og med Haanden om Signallinen.

Fra Dybet kom den lakoniske Melding: »Alt vel«.

Solstraalerne spillede i Køl vandsskummet og bestraaede hvert hvidkammeret Bølgedrag, som Østenvinden drev foran sig. Vandet var gennemsigtigt indtil 10 Meters Dybde, og den, der i den sælsomme Stilhed dernede styrede henover Sandbanker og Stenrøser, kunde tydelig skelne hver Koloni af *lamellaria saccharinea* og *digitata*, hver Dusk paa de haarede Vandmænd, hver Alge, hver Fisk, der smuttede forbi. Han steg i Højdekurver over Klippeblokke, der laa spredte omkring, og han fór, med Haanden paa Dybderoret hen over Fordybninger i Havbunden, der pludselig viste sig.

En Time varede Farten, saa gav Signalgasten Signalet: »Op!« I Køl vandet dannedes en tæt Kreds af opstigende

syre. Det anvendte Luftforsyningsapparat er det samme, som i modificeret Form finder Anvendelse i Drägerwerks Røghjelme for Brandfolk samt Redningsapparater for Grubearbejdere og Besætninger i Undervandsbaade, hvilket sidstnævnte har været omtalt af Premierløjtnant *Bonde* i »Under Dannebrog's Julehæfte for 1913 og er det Apparat, som blandt andet satte Besætningen i en for et Par Aar siden forulykket tysk Undervandsbaad i Stand til at afvente Hjælp og saaledes reddede 20 Mand fra den pinefulde Død ved Kvælning.

»En Slædefart over Havbunden« lyder som Titlen paa en fantastisk Jules Vernesk Roman, men den har som sagt fundet Sted, og vi vil gengive Beretningen derom efter Drägerwerks eget Organ: »Periodische Mitteilungen aus dem Drägerwerk«:

»Den der fra Strandbredden opmærksomt iagttog Havets Overflade, vilde en halv Sømil ude opdage et ukendt, skinnende Fartøj med en metallisk blinkende Kuppel i Midten. Det var paa Slæb af en Motorbaad, der løb med fuld Fart udefter. Bølger og Skum sprøjtede i store Buer over Bøjlen, hvori Slæberen var fastgjort. En vinkende Haand rakte op over Metalkuplen, der lød et kort Kommandoraab, og i et Nu sank det skinnende Legeme. Langsomt deltes Hvirvlerne, mens Motorbaaden uden Ophør, med Agterstaven trukket ned mod Overfladen, stævnedes ud paa Dybet og forsvandt for Iagttageren.

For Folkene i Motorbaaden betød de to paafølgende Timer en Oplevelse. Under Solsejlet sad Signalgasten med

Blærer, der snart forenede sig til en fremvældende, vildt kredsende Skummase. I næste Sekund brød et Vandbjerg brusende gennem Overfladen, aabnede sig krateragtigt, og som et Syn gled frem mellem de tilbagebrusende Bølger det straalende og ukendte Fartøj, som Vandreren inde paa Stranden havde staaet og fulgt med Blikket, til det forsvandt i Dis og Skum.

Videre gik det med umindsket Fart. Bølgerne knustes mod Undervandsfartøjets Rorflader til krystallisk glinsende Støv, som bredte et forunderligt Slør over hele Aabenbaringen. I det stærke Lys ude over det aabne Hav straalende Dykkerhjelmens Kobber glødende rødt, og dens Ruder funkede som et Fabelvæsens truende Øjne. Det var Øjeblikke, i hvilke den naturvidenskabeligt opfattende Digter kunde føle sammen med Teknikeren, Øjeblikke af vidunderlig Grebthed og dyb videnskabelig Tilfredsstillelse.

Saaledes saa Billedet ud over en kort Strækning. Da gav Signalgasten Kommandoen: »Styr i Dybet«, og efter nogle Sekunders Forløb havde Vandet lukket sig om dette Dybets Fartøj. Endnu en Time forløb; atter dykkede Fartøjet op, der haledes ind paa Trossen, og snart laa Slæden langs Baadens Side; Dykkeren steg ombord og tog sin Dykkerdragt af.

Nu laa Motorbaaden atter vandret, idet Agterstaven havde rettet sig op, befriet for Undervandsfartøjets Træk.

Et Menneske havde i to Timer færdedes paa Østersøens Bund, glidende afsted som i et Automobil, beherskende Højde og Dybde som i en Flyvemaskine.

MARINEFORENINGEN

STIFTELSESFESTEN.

Som meddelt i forrige Hæfte er det den 30. ds. (Store Bededag), at Marineforeningen fejrer sin toaarige Stiftelsesdag i Forbindelse med, at Lokalforeningen for København indvier Flaget og Formandsklokken.

Man forventer talrig Tilslutning til denne Festlighed, og det nedsatte Festudvalg gør sig alle Anstrengelser for, at den kan blive baade saa højtidelig og fornøjelig som vel muligt.

Vi skal her kort skitsere Programmet:

Kl. 7^{1/2} samles Deltagerne i Studenterforeningens Lokaler (Hjørnet af Vestre Boulevard og Studiestræde). Musikken spiller, og Flagstangen bæres af en Marinesoldat, eskorteret af to andre, op til Talerstolen, hvorpaa Flaget hejses med fuld Honnør. Søfartsinspektør *Heise* tager Ordet for at tale for Flaget. Efter at en Sang for Flaget, forfattet til denne Lejlighed, er sunget, og Musikken har spillet, afslører Arkitekt *Marston* Klokken, og en Sang for denne afsynges. Saa slaas der Glas, og Overretssagfører *Schoustrup* modtager Flaget og Klokken paa Lokalforeningens Vegne.

Naar dette er sket, erklærer Kommandør *Mægaard* Festens højtidelige Del for endt, og man begiver sig i Procession, med Flaget og Klokken i Spidsen, til Spisesalen, mens Musikken spiller »Holmens faste Stok«, og den muntre Del af Festen tager sin Begyndelse.

Yderligere vil vi ikke røbe, men atter udtale Haabet om, at mange vil give Møde — og blive et smukt og muntret Minde rigere.

MARINEFORENINGEN FOR NYBORG OG OMEGN

afholdt den 21de Marts en Festlighed med Flagindvielse i Industrihotellet. I Salen, der var festligt smykket med Dannebrogflag og Signalflag, var rejst en reglementeret Mast med Saling og Barduner, bygget af Baadebygger *Jensen*. Foruden Marineforeningens Medlemmer var mødt 3 Officerer, 3 Underofficerer og 4 Menige fra Kystforsvarsskibet »Skjold«, der opholdt sig ved Byen.

Den smukke Højtidelighed begyndte Kl. 4^{1/2} med, at der blev pebet »Klar ved Flaget«, og Foreningens nye Flag: Splitflaget med Foreningsmærket i øverste Stangfelt gik til Tops, hvorpaa Formanden, Baron *Haxthausen*, der har skænket Flaget, tog Ordet og overgav Flaget til Foreningen med følgende korte og fyndige Tale:

»Kammerater! Fra Arilds Tid har det været en køn Skik i alle Lande, Nationer og Samfundslag ved vigtige Begivenheder, i Glæde og Sorg, at samles om et fælles Mærke: et Banner, et Flag. — Det er en stolt Dag for os i Dag, da vi er samlede for første Gang i festligt Lag under vort eget Flag, vort kære Dannebrog.

Under Dannebrog staar vi her, »Under Dannebrog« er vort Motto. — Lad os rigtig se paa vort Flag og gøre os klart, hvad det betyder. Det er ikke tilfældigt, dette Motto er valgt, og det er ikke uden Ansvar, vi har faaet Tilladelse til at føre det rene Splitflag med vort Emblem i øverste Stangfelt. Kronen bør mane os til Kærlighed til vor Konge, Ankret og M'et til vor Forening og Søen og vore Kammerater, der færdes derpaa; Flaget selv bør mane os til Fædrelandskærlighed. Vort Flag vil sikkert i kommende Tider vaje for os i mangt et festligt Lag. — Men ogsaa ved sørgelige Begivenheder vil vort Flag følge os til den sidste Afsked med dem, vi har elsket højest her i Livet. Lad os derfor huske altid at ære vort Flag. Med disse Ord beder jeg Foreningen modtage Flaget!»

Højtideligheden sluttede med, at Forsamlingen sang »Kong Kristian«, og den mindre alvorlige Del af Festen tog sin Begyndelse.

Ved den paafølgende særdeles fornøjelige Fællesspisning holdtes der Taler: af Marineforeningens Mænd for Kammeraterne fra »Skjold« og dets Chef, Kommandør *Andersen*.

Et Telegram afsendtes til Hans Majestæt Kongen, og telegrafisk Genhilsen fra Majestæten modtoges.

Kl. 5^{1/2} samledes Foreningens Medlemmer med Damer og Landlovsgasterne fra »Skjold« i den lille Sal til en baade munter og interessant Koncert, ved hvilken »Skjold«s Balalejka-Orkester, Kanoner *Backmann* og Reservelæge *Nander* medvirkede og holdte meget Bifald.

Kl. 7 holdt Marineforeningen Generalforsamling med Sagfører *Wass* som Dirigent. Beretning aflagdes af Formanden, Baron *Haxthausen*, og Regnskab af Kassereren, Købmand *H. C. Jensen*. Kassebeholdningen var 136 Kr.

Til Bestyrelse genvalgtes Formand, Kasserer og Næstformand, Malermester *Chr. Petersen*, Direktør *Kjellerup*, Baadebygger *Jensen* og Lods *Albertsen*.

Som ekstraordinært Medlem valgtes Lærer *Slot* i Stedet for Speditør *Basballe*, der ikke ønskede Genvalg.

Til Revisorer valgtes Kaptajn, Speditør *Møller* og Havnefoged *Winckler*.

MARINEFORENINGEN FOR FAABORG OG OMEGN

har ligeledes afholdt en særdeles vellykket Flag-Indvielsesfest. Denne foregik i Forbindelse med Generalforsamling Søndag den 28. Marts paa »Rasmussens Hotel«.

Efterat Formanden, Fabrikant *C. C. Jensen*, med særlig Henvendelse til det tilstedeværende Æresmedlem, fhv. Skibsfører *Lars Poulsen*, havde budt Velkommen, aflagde han Beretning om Foreningens Virksomhed:

Lokalkredsen for Faaborg og Omegn var den første Sammenslutning udenfor Hovedforeningen i København. Den stiftedes den 30. Januar 1914 og havde nu 52 Medlemmer. I det forløbne Aar havde der været afholdt 2 Sammenkomster med Foredrag og en Fest for de sydfynske Marineforeninger. Til Slut omtalte Formanden den store Helgolandsfest i København i Fjor.

Regnskabet aflagdes derpaa af Kassereren, Bogholder *Jørgensen*. Indtægterne havde været 302 Kr. og Udgifterne 286 Kr. Regnskabet godkendtes.

Samtlige Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes, nemlig d'Hrr. *C. C. Jensen*, *Jørgensen* og *J. C. O. Jensen*, Faaborg, *H. Larsen*, Fjellebroen, og *Lyndorff*, Brahetrolleborg.

Til Revisorer valgtes Fabrikant *H. P. Knudsen*, Faaborg, og Lods *Jørgensen*, Dyreborg. Som Sendemænd til Aarsmødet i København valgtes d'Hrr. *C. C. Jensen*, *Jørgensen* og *J. C. O. Jensen*. Flagbærer blev Skomager *Chr. Nielsen*, Faaborg, og Fisker *R. Jacobsen*, Dyreborg, blev Suppleant.

Efterat Lokomotivfører *Hansen* under Forsamlingens Tilslutning havde anbefalet en kraftig Agitation for Tilgang af Medlemmer, og efterat *H. P. Knudsen*, ligeledes under de tilstedeværendes Bifaldsytring, havde rettet en Tak til Bestyrelsen, sluttede Generalforsamlingen.

Klokken 7 samledes man ved de dækkede Borde i den store Sal, i hvis ene Enden Flagmasten var rejst, og Formanden aabnede Indvielsesfesten med en Tale, i hvilken han blandt andet udtalte:

»Alle, der har været til Orlogs eller blot været paa en længere Sørejse, kender Flagets Betydning og véd, at naar man derude i det fremmede kommer til at hæve Blikket mod vort Flag, saa sender vi en Tanke hjem til Danmark. Jeg vil haabe, at vi maa faa Lov at beholde det Flag, og jeg vil haabe, at vi altid maa vide at holde det i Hævd.

Jeg vil hermed bede vort tilstedeværende Æresmedlem *L. Poulsen* om at hejse Marineforeningens Flag for første Gang. Han var med i Slaget ved Helgoland, han var endda Flaggast, og da Eskadren vendte hjem til København, var det ham, der hejste Kongeflaget. Ved Helgolandsfesten i København i Fjor hejstes det samme Flag, som *Lars Poulsen* havde hejst i 1864. Desværre var Festens Arrangører ikke vidende om dette, ellers var *Lars Poulsen* muligvis kommen til at hejse Flaget ved Festen . . .

Den ærværdige Veteran hejste derpaa Flaget, mens Musikken spillede Honnørmarschen; Lyset slukkedes samtidig i Salen, og en af Elektriker *Petersen* udført Gengivelse af Kongeskibet »Dannebrog« og Krydseren »Hejmdal« fremtraadte i Transparent paa Galleriet, medens en elektrisk Blæser fik Flaget til at udfolde sig. Formanden udbragte et »Dannebrog leve!«, første Vers af »Kong Kristian« blev sunget — og Flaget var indviet.

Senere oplæstes adskillige indkomne Telegrammer, og Taler og Sange afløste hinanden. Formanden for Odense Marineforening Telefonmester *Buchgreitz* talte for Flaget og senere for Kvinden. Købmand *Larsen* talte smukt for Danmark. Henvendt til Veteranen *Lars Poulsen* udbragte Formanden en Skaal for Æresmedlemmerne, og en Skaal for Kaptajn *Ewald* med Tak for hans store Interesse og Arbejde for Marineforeningen og dens Sag. Formanden udbragte endvidere en Skaal for Hr. *Buchgreitz*; Læderhandler *Bruun* bragte en Hilsen fra Garderforeningen og udtalte gode Ønsker for Marineforeningens Flag. Formanden takkede og udbragte en Skaal for den nyvalgte Fanebærer.

Længe efter at Bordet var hævet fortsatte man den vellykkede Fest i gemytligt Samvær.

PERISKOP.

MEDLEMMER, som endnu maatte staa i Restance for Kontingent for 1914, og hvem Kontoret i København af en eller anden Grund ikke har naaet at henvende sig til, bedes indsende Beløbet, eventuelt ledsaget af Betaling for 1915, da derved vil spares Udgift og Ulejlighed for alle Parter. Opfordringen gælder selvfølgelig ikke Medlemmer af Lokalkredse i Provinsen.

SÆTTERNISSEN har i forrige Nummer spillet os et lille Puds. Han satte i Referatet af Københavnskredsens Generalforsamling, at Hovedforeningen skulde oppebære et Aars Kontingent — saa galt er det ikke, der skulde staa et Halvaars.

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

2. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE IV

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR IX.'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITION: STEINS-VEJ 3¹ VALBY

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

PETER BUHL

I Kampen ved Lyngør den 6. Juli 1812 blev den unge, tapre Sekondløjtnant *Peter Buhl* haardt saaret om Bord paa Fregatten »Najaden«, og han omkom, da Skibet sank.

Den 6. Juli 1913, 101 Aars Dagen for den unge Helts Død, afslørede i hans Fødeby Fredericia en Statue af ham, til hvilken Midlerne var skaffede til Veje ved Bidrag fra Byens Borgere.

»Under Dannebrog« havde den Gang endnu ikke set Lyset — og vi vil derfor nu — efter en af Løjtnant *P. Andersen* i Mindeaaet forfattet Levnedsskildring — bringe den Omtale af *Peter Buhl*, der ikke maa savnes i dette Blad.

Han blev født den 16. Maj 1789 i Fredericia, hvor Faderen, Kancelliraad Hans Buhl, var Byfoged. Moderen hed Mette Dorothea Thomsen og var født den 28. September 1755. Peter Buhls Forældre var saa velhavende, at de kunde give deres 6 Børn en omhyggelig Opdragelse. Senere blev Kancelliraad Buhl udnævnt til Justitsraad og Herredsfoged i Elbo-Brusk Herred i Vejle Amt.

Peter Buhl var af en stille og beskeden Natur, og hans Optræden var allerede som Dreng rolig og alvorlig. Faderen ønskede, at Peter med Tiden skulde være Jurist, men inden der kunde blive tagen endelig Bestemmelse herom, fandt Slaget i Kongedybet Sted d. 2. April 1801, og en stærk national Stemning blev herved fremkaldt i hele Landet. Tilgangen af Elever til Søkadetakademiet steg stærkt i de nærmest følgende Aar, og da Peter Buhls Lyst nu udelukkende var at blive Søofficer, lod Faderen ham indskrive ved Akademiet den 31. Marts 1803 og betalte 100 Rigsdaler i Indskrivningspenge.

Peter Buhl tog Præliminæreksamen i September 1803 og flyttede derefter til København for at »nyde Information« ved Søkadetakademiet, som dengang var indrettet paa Amalienborg. Korpset talte ialt 96 Kadetter, af hvilke de 20 ældste boede paa Skolen, medens Resten selv maatte sørge for Bolig. Buhl kom i Huset hos Professor Dichman, der var Lærer i Dansk ved Akademiet og havde en Søn, Frederik Christian, der var jævnaldrende med Buhl og ligeledes var Kadet. Mellem de to unge Mennesker sluttedes et varmt Venskab.

Kadetkorpsets Chef var paa den Tid Kommandørkaptajn H. C. Sneedorff, der var bekendt baade som Taler og Digter og som tillige besad fremragende Evner som Pædagog. Han forstod at bibringe Kadetterne en varm og levende Fædrelandskærlighed og tog sig med stor Omhu af hver enkelt Undervisning. Hans Taler blev holdt i et patetisk Sprog, der var i god Overensstemmelse med Datidens Smag,

og skønt det efter Nutidens Tænkemaade synes underligt, at han f. Eks. dikterede en Kadet Straf med følgende Ord: »Min unge Ven, jeg er greben af en dyb Sorg og Smerte, fordi jeg ser mig nødsaget til at idømme Dem 9 Slag Tamp«, saa var der dog dengang ingen, der fandt noget anstødeligt hverken ved Talen eller Tampene.

Sneedorff søgte ogsaa at værne de yngre Kadetter mod raa Behandling fra de ældres Side, men han fandt det dog ganske i sin Orden, at enhver af de ældre havde en af de yngste til sin personlige Oppasser. Buhl blev saaledes straks ved sin Ankomst paa Akademiet »tagen til Junge«, som det kaldtes, for en ældre Kadet, og naar denne skulde i Selskab, maatte Buhl følge ham i ærbødig Afstand med hans Kappe og vente udenfor, indtil Besøget var endt, for saa atter — i 7 Skridts Afstand — at ledsage ham hjem.

Den 1. April 1804 blev *Peter Buhl* Kadet uden Gage, og efter sit første Togt fik han Bedømmelsen: »Kan blive god som Søofficer.«

Den 12. September 1806 forfremmedes han til Kadet med 50 Rdl. i aarlig Løn. — —

Det var en urolig Tid, Europa stod i Flamme; de franske Ørne fløj fra Sejr til Sejr paa Fastlandet, medens Storbritannien efter Trafalgarlaget d. 21. Oktober 1805 ubestridt var Herre paa Havet.

Her hjemme havde man ingen stærk Følelse af, at nogen Fare nærmede sig; Tjenesten i Marinen og Undervisningen paa Søkadetakademiet gik den sædvanlige, rolige Gang.

I Foraaret 1807 blev Linjeskibet »Prinds Christian Frederik« udrustet som Øvelsesskib for Kadetterne, og Buhl kom med paa første Togt, der afsluttedes midt i Juni, hvorefter Skibet igen gik ud med 72 Kadetter, der saaledes ikke kom til at deltage i Kampen om Hovedstaden.

De Begivenheder, der førte til Københavns Bombardement, er velkendte, og her skal kun omtales Buhls Virksomhed.

Til Byens Forsvar mod Søsiden blev den 10. August udrustet nogle Blokskibe, en Del Stykpramme og 10 Divisioner Kanonfartøjer, med hvilke de hjemmeværende Kadetter udkommanderedes. Buhl blev ansat som Fører af en Barkas, der var armeret med en Karronade og havde en Besætning af 15 Mand. Han blev underlagt Premierløjtnant Chr. Wulff, som den 24. August med Kanonchaluppen Nakskov, Kanonjollen Nr. 5 og et Par Barkasser fik Station i Kallebodstrand for derfra at forurolige Fjenden.

I Kongens Enghave stod den engelske Garde, der mistede en Del Folk ved Ilden fra de danske Kanonfartøjer; men i Skjul af Buske og Bygninger fik Fjenden dog anlagt et Batteri ved »Gamle Pesthus« og aabnede den 27. August